

felelősséget... telefon 6364

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. PÁPNOVELDE-UTCA 8. Telefon száma 55-88.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁPNOVELDE-UTCA 8. Telefon száma 51-66.

Budapest, november 15.

Egy csomó kérdés függően. Az egész politikai helyzet ugyiszóval a levegőben lóg. A képviselőház szünetel s a közvélemény feszült várakozással néz az események elé...

A nehezen megoldandó kérdések csoportjában ott van a kátholikus autonómia ügye is. Most már nyilvánvaló, hogy a kongresszus szembehelekednek egymással a pártok. Egyik oldalon a néppárt, a másik oldalon a mérsékelt elemek tekintélyes csoportja...

eredmény, a melyet a szerbek Novakovic és Szimic miniszterelnökök idejében elértek, a bolgárokat egészen kizárta a sodrúkból. Első sorban az új szerb iskolák, a melyeket Macedóniában felállítottak, kellették fel a bolgárok irigységét...

azon kérdi, hogy az 1848-as törvények arra az alagra álltak, melyre joga van minden nemzetnek, sőt minden szervezetnek. Ezekből fejlődött ki egy politikai irány, melyből 1867-ben a kiegyezés baráti németjeit engedték, föloldozták. És ha az 1867-iki kiegyezéssel nem keltek ki, az fogjuk látni, hogy ennek nemcsak két szépségéből van, de két lényeges gyöngyéből, Achilles-sarka van...

Az osztrák parlamenti viszonyok még mindig benne vannak a legnagyobb zavárban. Baden legutóbbi beszéde, a mint látjuk, nem sokat lendített a dolgokon. Az ellenzék folyton obstruál s a jobboldal az obstrukció megtörésén fáradozik, de egyelőre csak terveket csinál. A provizórium kérdése nem igen halad előre a megoldás felé...

Vertical list of advertisements for various services, including telegrams, insurance, and medical products.

A delegációk ülészeke holnap kezdődik Bécsben. A delegációk tanácskozásai is összefüggésben levén a provizórium kérdésével, azok élé is élénk érdeklődéssel néznek, amiből kevés reményeségünk van...

A német birodalmi gyűlés e hó 30-ára hívatott össze s hír szerint mire a képviselők egybeülnek, már a ház asztalán fogják találni a katonai bünyvadi eljárásról szóló javaslatot. Az azonban egyelőre még kétséges. A birodalmi tanács hivatalos kommunikéjében ugyanis a letárgyalt javaslatok sorában sem a katonai bünyvadi javaslat, sem a flotta-javaslat nincs...

A helyzet Fiumében. Fiumében — mint egy onnan érkezett távirat jelenti — igen nagy az izgatottság a reprezentancia lemondása miatt. Mayländer, a volt postesta átiratot intézett a kormányzóhoz, melyben tudatja, hogy ő és 46 városi képviselő lemondott. Egidyejűleg a helygimnáziummal is tudatta ezt, hogy a miniszter megtehesse a szükséges intézkedéseket...

A gyulai programbeszéd. — Az Egyetértés tudósítójától. — B. Gyula, nov. 14. Bartha Miklós ma érkezett Gyulára. Vele jötték Szederkényi Nándor, Várady Károly, Aszóth János és Tisztai Lajos. Csabán Kovács Lajos pártelnök vezetése alatt husz tagú küldöttség fogadta a gyulai programbeszédre örvendő öt Szikes András alelnök a gyulai pályajárást is, mire Bartha Miklós röviden felelt, megköszönve a szíves fogadtatást, mire hosszú köcsorral bevonultak a városba, a hol Bartha Miklós megtartotta a programbeszédét...

Olyan idők letünk, mintha hajnalodnék! Mikor megjelenik a német császár, Európa leghatalmasabb koronás feje, tegyük meg ehhez egyet sulyt, felvilágosodottságát s a koronás ajak öntudatosan megjelölnék az osztrák császárról s felköszönül a magyart, aztán következ rá, hogy a király tíz nemzeti hősnéket szobrálva ajándékozta meg nemzetét, — úgy néz ez ki, mintha a selypönt ábróna mibőlzánk. Bizáló momentumot lát a királyi várak építésében, mintha ura állandóan ide készülné jóni lakni.

Tudományos apróságok. (A szén energiának gazdaságos felhasználása. — Surított levegővel dolgozó mozdonyok. — A villamos világítás olcsóbb berendezése. — Hatásos fűtőköri lópor. — Az elektro-kapilláris tény.) E rovatban már több alkalommal volt arról a nagyszabású törekvésről szó, hogy a szénben rejülő nagy hőmennyiséget miképpen volna leg gazdaságosabban munkává átalakítani. Láttunk hatalmas törekvéseket az expanszió gépezet alkalmazásával, a villamos szénbattériák készítésével és még nagyon sok gépezet tökéletesítésével, de még oly általánoson jónak elismert és a gyakorlatban is hamar érvényesíthető találmánnyal, mint a melyről az alábbiakban lesz szó, nem találkoztunk.

anyag elégetését, tehát a szénét egyszerűen el kell helyezni a gép belsejében, a hol azután az mintegy magától meggyullad s a tűz folyton ön-működőleg táplálkál. Mikor Diesel közölte gépezetét a két fölvetél, különösen a másodiknak lehetett tartották. A kísérletek azonban megmutatták, hogy Dieselnél igazán van. Az automatikus meggyújtás világoz felültetésére csak egy kis játékszernemű készülnék emellett álljon itt. Ha egyik levegő jart üveg hengert, vagyis hengercsaló üvegphoban kis tapló darab van s a pohárba pontosan behelyezett dugót teszünk, úgy, hogy a pohár levegője és a szoba levegője teljesen el legyen választva, akkor a dugót hirtelen leszorítja a kezél a pohár fenekéhez, a kis tapló fölötti kezél és a levegőre jutva teljesen elég. Ezen a játékszernem alup Diesel motorjának egyik főelve. Az ő gépezetében ugyanis kis van hengerben a levegőt hirtelen 50 atmoszérára összenyomják s ebbe vezetik bele a szénporot, petróleumot vagy gázt. (Megjegyzem Diesel motorja legalkalmasabb petroleum fűtésre, lehet azonban szénporral is futni.) A nagy hőfoknak azután nemcsak az a hatása van, hogy a szén meggyullad, hanem egyszerűen az is, hogy fellemelegszik az egész tömege és így könnyebben elég.

220 vollos áramot bocsatunk rajtuk át, mert ezzel a lámpák készítése könnyebb lesz és olcsóbb, továbbá a berendezés többi költségei négyzerez arányban kisebbednek. Shepardson esem felfedezése a mostani lámpák átalakítását vonja maga után s hogy ez tényleg meg is fog történni, arról tanusodik több gyár átalakulása Shepardson-féle lámpák és berendezések gyárává. Ugyanmígy, hogy a közönség észre sem veszi, egyszer csak a Shepardson-féle lámpák világítják meg a szobáikat és a berendezés kamatainak csak negyedrészét fizetik. A mostani ágykának, minden tökéletességük ellenére is, nagy hibájuk az, hogy mikor a gyólyt kiépipítjük magukból, akkora nyomást fejtenek ki, hogy a gyóly és a cső minden része több ezer atmoszérára kibírására van kénytelen. Ezzel természetesen az a hátrány jár, hogy a csőnek vastagnak, a gyólyának kicsinynek kell lennie. A Maxim-Schuppahaus-féle fűtőköri lópor gyártói egy segítőnek át a bajon, hogy a lóporzemeket különösen módon preparálják. Az eddigi ágyrupor közönséges gömb vagy koczkák szemekből állott, a melyek természetesen meggyújtva, kezdetben nagy felületen égtek s később, mikor a gyóly a cső végére ért, alig adtak valami érzékeny felületet az égéshez, a mennyiben az apró gömbök külső felületre koromréteget kaptak, s ez a belső mag gyors elégetését egy pillanatra feltartotta. A teljes elégés tehát csak akkor következett be, miután a gyóly a csőből már kirepült, így tehát annak sebességét és a teljes elégés nem növelte. A Maxim-féle lóporral ez azért nem következhetik be, mert a gyártásnál minden egyes lóporzemekbe belsejébe hasabos lyukakat fúrnak és ezzel elérik, hogy mikor már a lópor nagy felületre az égés következtében bekormozódott, akkor a lyukak belső felszíni adnak meg a nagy felületet és így mint egy másodlagos robbanás történik, melynek ereje a gyólyt akkor éri utól, mikor még nem repült ki a csőből és így hatalmas új lökést ad neki.

Sandy-Hookban végzett kísérletek mutatják, hogy az új lópor hatása bámulatra méltó. 10 hüvelykes ágyú 575 fontos lövegét a régi lópor 1975 láb másodpercenkénti sebességgel vitte, míg a Maxim-féle új lópor 2211 láb sebességgel. Ez különben csak egy kis részé Maxim találmányának. Ő ugyanis légtorpedókat készített és torpedók ugyanolyan költséggel, mint egy ágyulós 50-zer akkora robbantós képesek végrehajtani. A torpedókat kiépipítő ágyúcső már egészen a Ma-

xim-féle számítások szerint készült és csővüknek vastagsága fele a mostani ágyúcsővastagságának, mert a lópor nem kezdetben egyszerűen adja ki minden feszítő erejét, hanem bizonyos rövid időtartalom alatt, a mig tudniillik a gyóly a nyugalmi helyzetéből a cső végéhez ér — s így a gyóly második lökést is kap. Az Annalen der Physik ismét egy alapvető kísérletet hoz, mely kísérlet a világítás egyik legkedvesebb módszereinek csiráját veti magában. Schott, jenni egyelőre tanár megvizsgálta, hogy a nagyon vékony csőveken átvezetett villamos áram hogyan viselkedik s rájött, hogy a technikusok capillarisan nevezett hajszálvékonyosságú üvegcsőben a villamos áram kitűnő fényforrás. És ezt a fényt elnevezte elektro-capillaris fénynek. A készülékeket egyszerű. A minden házban csóngetéshez használatos Leclanché-elemet bele kell kapcsolni egy dróttelkeres két végébe, a mely dróttelkeres olyan, mint a falcsőre fűzött csavart ezern. A tekeresen a bekapcsolás után áram meg keresztül. A minden ebbe a belül üres csővébe egy hasonlóan összcsoportolt dróttelkeres tesztünk s ennek két végét összekötjük a hajszálcső két végével, akkor az ugynevezett másodlagos villamos áram a hajszálcső levegőjét izzásba hozza s az világítini fog. Schott tanár kísérleteiben igyekezett méréseket végezni, azonban a hajszálcsőből keletkezett fény nem állandó, nagyon nehéz a gyertya erejét meghatározni, úgy, hogy a szamadatok egytől 10 gyertyaerőig váltakoztak, a mi mindenesetre nagy aránytalanság. Ha azonban tekintete vesszük, hogy a világításnak az a neme bámulatosan olcsó, (mert hiszen pénzben ki nem fejezhető csekély értékű világitó őránként) akkor érthető az a nagy erdekődés, melylél e találmányt a szakkörök fogadják. Ugyanis, ha a fény (gyertya lángszert) részseit és meg-megszakadását sikerül elismerni, akkor az elektro-capillaris fény minden egyebet kiszorítva a használatból. Mondjunk 10 dró villamos elemet kell használni hozzá, hogy egy gyertyaerő fűj adjon, meg akkor is 10 fűtő erőt teljes esztendőig adja ezt a gyertya fény, ha egy forintra számított egy elemet. Tehát ár tekintetében az ilyenféle világítás a legolcsóbb lenne, a mi csak elképzelhető. Csak az a kérdés most már, hogy sikerül-e az elektro-capillaris fényt egyenlőtessé tenni? Erski Karoly.

